

Ministerstvo spravedlnosti
České republiky

DOHLEDOVÝ BENCHMARK MINISTERSTVA SPRAVEDLNOSTI

Č. 2/2025

DOHLEDOVÝ BENCHMARK Č. 2/2025

k plnění informační povinnosti insolvenčního správce podle § 36 odst. 2 ve spojení s § 300 insolvenčního zákona a § 12 písm. b) vyhlášky o materiálním vybavení a standardech výkonu funkce insolvenčního správce

OBLAST A RELEVANTNÍ PRÁVNÍ ÚPRAVA

Oblast	<ul style="list-style-type: none">- insolvenční správci- výkon funkce a činnosti insolvenčního správce
Relevantní právní úprava	<ul style="list-style-type: none">- § 36 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb.- § 36 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb.- § 300 zákona č. 182/2006 Sb.- § 7 písm. g) vyhlášky č. 121/2019 Sb.- § 12 písm. b) vyhlášky č. 121/2019 Sb.

PŘEHLED

1. Úvod

Ministerstvo spravedlnosti, odbor insolvenční (dále jen „*ministerstvo*“ či „*orgán dohledu*“) coby správní orgán příslušný k výkonu dohledu nad insolvenčními správci a hostujícími insolvenčními správci podle § 36 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích (dále jen „*ZIS*“), se v rámci své činnosti opakovaně setkalo s problematickým přístupem některých insolvenčních správců k plnění informační povinnosti o průběhu zpeněžení věcí z majetkové podstaty podle § 36 odst. 2 ve spojení s § 300 insolvenčního zákona a § 12 písm. b) vyhlášky materiální vybavení a standardech výkonu funkce insolvenčního správce.

Vzhledem k tomu, že se jedná o otázku přímo související s potenciálním projednáním přestupku spočívajícího v závažném nebo opakovaném porušení povinnosti stanovené insolvenčním zákonem podle § 36b odst. 1 písm. i) ZIS, vydává orgán dohledu za účelem zvýšení transparentnosti své praxe tento benchmark.

2. Právní úprava

Podle § 36 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), (dále jen „*IZ*“ nebo „*insolvenční zákon*“) „*Insolvenční správce je povinen při výkonu funkce postupovat svědomitě a s odbornou péčí; je povinen vyvinout veškeré úsilí, které lze po něm spravedlivě požadovat, aby věřitelé byli uspokojeni v co nejvyšší míře. Společnému zájmu věřitelů je povinen dát při výkonu funkce přednost před zájmy vlastními i před zájmy jiných osob.*“

Podle § 36 odst. 2 věty druhé IZ „*Insolvenční správce předkládá věřitelskému orgánu a insolvenčnímu soudu nejméně jednou za 3 měsíce písemnou zprávu o stavu insolvenčního řízení, neurčí-li insolvenční soud jinou dobu předkládání nepřevyšující 12 kalendářních měsíců.*“

Podle § 300 věty první IZ „Insolvenční správce podává insolvenčnímu soudu a věřitelskému výboru dílčí zprávy o průběhu zpeněžení majetkové podstaty a o nakládání s výtěžkem tohoto zpeněžení. Tyto zprávy podává z vlastního podnětu nebo na základě rozhodnutí insolvenčního soudu anebo žádosti věřitelského výboru.“

Podle § 7 písm. g) vyhlášky č. 121/2019 Sb., o materiálním vybavení a standardech výkonu funkce insolvenčního správce (dále jen „vyhláška“) „Požadavkem na plnění povinností insolvenčního správce postupovat při výkonu funkce svědomitě a s odbornou péčí, vyvinout veškeré úsilí, které lze po něm spravedlivě požadovat, aby věřitelé byli uspokojeni v co nejvyšší míře, a dát při výkonu funkce přednost společnému zájmu věřitelů před zájmy vlastními i před zájmy jiných osob je nakládat transparentně s majetkovou podstatou a spravovat ji a nakládat s ní způsobem, který nevede ke snížení uspokojení věřitelů nebo k poškození oprávněných zájmů dlužníka“.

Podle § 12 písm. b) vyhlášky „Požadavkem na plnění povinností insolvenčního správce postupovat při výkonu své funkce svědomitě a s odbornou péčí při zpeněžování majetkové podstaty nebo její části je insolvenčnímu soudu bez zbytečného odkladu k založení do spisu dlužníka v insolvenčním rejstříku předkládat kopie dokumentů vztahujících se k probíhajícímu zpeněžení majetkové podstaty nebo její části; to neplatí, jestliže by tím mohlo dojít ke snížení uspokojení věřitelů nebo jinému maření účelu insolvenčního řízení.“

3. Stanovisko orgánu dohledu

Zpeněžování majetkové podstaty patří mezi klíčové úkoly insolvenčního správce v insolvenčním řízení a je základním způsobem uspořádání majetkových vztahů dlužníka k osobám dotčeným jeho úpadkem, které má směřovat k co nejvyššímu a zásadně poměrnému uspokojení dlužníkůvých věřitelů.

Ustanovení § 36 odst. 2 insolvenčního zákona zakotvuje průběžnou informační povinnost insolvenčních správců spočívající v podávání pravidelných zpráv o stavu insolvenčního řízení, jejichž prostřednictvím jsou poskytovány aktuální informace o jeho vývoji. Jejich primárním adresátem je věřitelský výbor a insolvenční soud, nicméně v důsledku existence veřejně přístupného insolvenčního rejstříku jsou sekundárními adresáty veškeré osoby, které mají na průběhu insolvenčního řízení nějaký zájem. V popředí těchto osob jsou zejména věřitelé, kteří si na základě zveřejněných informací vytváří očekávání o rozsahu a rychlosti uspokojení přihlášených pohledávek.

Insolvenční zákon v § 300 výslovně stanovuje povinnost podávat „dílčí zprávy o průběhu zpeněžení majetkové podstaty a o nakládání s výtěžkem tohoto zpeněžení“, a to na základě rozhodnutí insolvenčního soudu, žádosti věřitelského výboru anebo z vlastního podnětu. Tyto zprávy je možné podávat samostatně, nebo jako součást pravidelných zpráv o stavu insolvenčního řízení (§ 36 odst. 2 IZ).

Ustanovení § 12 písm. b) vyhlášky zdůrazňuje, že insolvenční správce je povinen o svém postupu při zpeněžování majetkové podstaty informovat průběžně, a to předkládáním kopií relevantních dokumentů, jež zpeněžení dokládají, bez zbytečného odkladu.

Z uvedeného vyplývá, že insolvenční správce je v rámci výkonu funkce svědomitě a s odbornou péčí (§ 36 odst. 1 IZ) povinen skrze průběžné zprávy o stavu insolvenčního řízení a mimo pravidelný interval (samostatnými) zprávami o průběhu zpeněžení informovat prostřednictvím insolvenčního rejstříku o přípravě, průběhu a výsledku zpeněžení.

Dohledový orgán upozorňuje, že porušení povinnosti stanovené insolvenčním zákonem závažným způsobem ve smyslu § 36 odst. 1 písm. i) ZIS, mimo jiné, představuje opomenutí s dostatečným předstihem prostřednictvím insolvenčního rejstříku informovat o připravovaném zpeněžení konkrétní věci (či souboru věcí) z majetkové podstaty. Před provedením zvoleného způsobu zpeněžení musí být z insolvenčního rejstříku zřejmé (minimálně): jaké věci z majetkové podstaty budou zpeněžovány, jaký způsob jejich zpeněžení byl zvolen (§ 286 odst. 1 IZ) a jakým způsobem se zájemci mohou zvoleného způsobu zpeněžení zúčastnit (zveřejnění dražební vyhlášky, uvedením odkazu na webovou inzerci apod.).

Dohledový orgán rovněž upozorňuje, že analogicky je nutné s dostatečným předstihem informovat o významnějších krocích činěných v rámci správy majetkové podstaty s dopadem na výši uspokojení věřitelů, zejména bude-li jejich součástí nabídková licitace (například příprava výběrového řízení na uzavření nájemní nebo pachtovní smlouvy k věci z majetkové podstaty apod.).

Ministerstvo závěrem podotýká, že dohledovými benchmarky není dotčen princip „*comply or explain*“, vyjádřený v § 6 vyhlášky, potažmo i v § 12 písm. b) *in fine* vyhlášky. Je však třeba akcentovat, že insolvenční správce musí být schopen odlišný postup nejen zdůvodnit, ale předložené důvody i doložit. Důvodnou neúčelnost zveřejnění určitých informací v insolvenčním rejstříku je nutno primárně řešit prostřednictvím § 423 odst. 2 IZ.

4. Závěr

Insolvenční správce je povinen průběžně informovat prostřednictvím insolvenčního rejstříku o přípravě, průběhu a dovršení zpeněžení věci z majetkové podstaty.

Opomenutí včasného zveřejnění informace o připravovaném zpeněžení konkrétní věci v insolvenčním rejstříku představuje závažné porušení povinnosti stanovené insolvenčním zákonem.

Upozornění

Informace obsažené v tomto materiálu vyjadřují právní názor odboru insolvenčního Ministerstva spravedlnosti coby útvaru funkčně příslušného k výkonu dohledové působnosti ministerstva nad insolvenčními správci a hostujícími insolvenčními správci. Tento materiál byl zpracován v rámci dobré správní praxe, a to za účelem zvýšení právní jistoty adresátů relevantních právních norem, jakožto i zvýšení transparentnosti a předvídatelnosti výkonu dohledových pravomocí Ministerstva spravedlnosti. Názory obsažené v tomto materiálu se vztahují k dohledové praxi Ministerstva spravedlnosti a nejsou právně závazné; soudy, jiné orgány veřejné moci a ministr spravedlnosti coby orgán rozhodující ve vybraných řízeních ve druhém stupni mohou zaujmout jiný názor. Postup v souladu s tímto materiálem bude orgánem dohledu obecně považován, v mezích okolností konkrétního posuzovaného případu, za postup v souladu s relevantními právními předpisy.

V Praze dne 26. února 2025

Mgr. Jan Benýšek
ředitel odboru insolvenčního